

ne posedujejo besed, zato so njihova oblačila bela in nepopisana, le njihovi otroci imajo na kapicah in oblekah slikovne znake. Ko odrastejo, izginejo tudi ti. Iz brezizrazno pustega ozadja prihajata v znamenju rdeče v ospredje oba protagonista, Filip in Sara, polnokrvna in samosvoja, željna stika, bližine in dotika besed. Njuna komunikacija ni le izrekanje besed; tudi naključno uvožene besede, kot so češnja, prah, stol, lahko izražajo čustva ljubezni in naklonjenosti – verbalno minimalizacijo tako povsem ustrezno nadgradi moč neverbalnega (nasmeh, pogled itd.). In obratno: verbalno izrekanje »ljubezni« je lahko brezizrazno in izpraznjeno, kar v svojem bombastičnem kratkem nagovoru dokaže antagonist Oskar. Čeprav je v njegovih visokozvonečih besedah bogastvo (denar), se pravo bogastvo (ljubezen) skriva v treh Filipovih »drobtincah«. Kljub temu da učinkujejo poljubno in nepovezano, se s pridihom simetrije (češnja / Sarina češnjevo rdeča oblekica / Filipovi rdeči metulji) približujejo in prizemljujejo v stvarnost. Češnjevo rdeča simbolizira vitalnost in zlitje, kar ob njunem komunikacijskem stiku jasno izrazijo ilustracije, namerno prekomerno zapolnjene z rdečo barvo.

Neprecenljivost prave in žive komunikacije je torej v njeni resnici – govoriti in živeti, čutiti, se boriti za izgovorjeno. Izčiščena moč izgovorjene besede omogoči prehod na višji nivo – iz verbalnega na fizični – v obliki Sarinega poljuba. Koherenca je nespregledljiva; verbalno in fizično se prepletata in ustvarjata paleto neskončnih možnosti približevanja: potencial, ki je skrit v jedru medsebojne ga stika, je neomejen.

Kompozicijska spirala končno doseže vrh: Filipu je ostala v rezervi le še ena samcata besedica, skrbno hranjena in tokrat pomensko povsem ustrezna in s tem dokončno prizemljena: Še! Krhka sinteza tako napoveduje odskočno desko,

ki razblinja nemi svet – novo matrico medosebnih odnosov, zračno in osvobodeno komunikacijskega kolapsa.

Beseda, ki ni vseprisotna in razpoložljiva, ki v svoji izvorni pojavnosti ne more biti vnaprej dana, raziskuje mnogotere izraze bližine in ponuja v pretres temeljna izhodišča o moči, (ne)omejenosti in vrednosti medsebojne komunikacije.

Kristina Picco

IZJEMNO USPEŠNA PRIREDBA ANDERSENOVEGA SLAVCA

Peter Verhelst: *Skrivnostno grlo slavčeveo*. Ilustr. Carll Cneut. Založba Narava, 2009.

V prevodu Mateje Seliškar Kenda se v slovenskem prostoru predstavi razkošna slikanica, delo priznanih flamskih avtorjev, pesnika, romanopisca in dramatika Petra Verhelsta in ilustratorja Carlla Cneuta. Z obema avtorjema se je slovenska javnost podrobneje seznanila na lanski Vilenici, Carll Cneut pa je bil letos uvrščen tudi med finaliste za prestižno Andersenovo nagrado. Slikanica, ki je bila v Belgiji večkrat ponatisnjena, prejela številne nagrade, med drugim tudi za najboljšo otroško in mladinsko knjigo, in bila prevedena v več jezikov, rahločutno in z vso skrbnostjo na novo pregnete Andersenovo pravljico *Slavec*.

V znamenju Andersena torej oživi znana zgodba, a ko se bralec potopi v poezijo barv in besed, se zdi, da slavec zapoje drugačen spev; sugestivna prvoosebna pripoved deklice mu podari drznejši, močnejši ... skrivnostnejši utrip.

Skrivnost, ki jo varuje slavčeva pesem je neupovedljiva in neuničljiva in prav v tem je njena (pre)moč nad Vsem. Večnost biva v pristnem estetskem izrazu in

prinaša trdnost, stalnost, predvsem pa svobodo v ta minljivi svet, kjer (p)ostane tudi najmočnejši Cesar nemočen.

Razodetje, ki ga v svojem univerzalnem jeziku prevaja mogočna impresija lepote, raztaplja Žalost, tolaži in pomirja. A ni samo lepota tista, ki oživlja in nudi spokojno zavetje; kolektivna zavest, ki jo ustvarja skupnost slavcev, zapolni še zadnjo vrzel in s tem eksplicitno izpostavi črednost in kameleonstvo človeških množic.

Božanska moč slavčevega glasu je neločljivi del narave; tiste narave, ki si jo poskuša človek v svojem hlastanju po posedovanju podrediti. Lucidno razumevanje kompleksnega razmerja med naravo in človekom spretno upodablja ekspresivno likovno podobje, ki vzbuja slutnjo sublimnega, skoraj eteričnega pravljичnega imaginarija. Lirične ilustracije osrediščajo naravo in postavljajo človeka v podrejeni položaj; narava z vsem svojim bogastvom in raznolikostjo povsem prekrije človeške like, ponekod do nerazpoznavnosti. Njena sveža vseprisotnost je v nasprotju s pastoznimi nanosi, zasičeno ornamentiko in barvno preobloženostjo oblačil, ki s svojo togostjo omejujejo in utesnjujejo. Človeška slepota, pohlep in prevzetnost izzvenijo neprizanesljivo ironično, k čemur pripomoreta karikirana mimika in groteskna drža.

Dovršen stilizem in senzibilnost ilustratorskega izrazja v polni meri udejanjata slavec in deklica, ki v intimističnem sozvočju ustvarita arhetip popolne ubranosti človeka in narave, ali bolje – človeške asimilacije v naravo.

Alternative ni. Človek ni gospodar narave, je vanjo vabljen v svoji prvinski biti in šele kot tak sposoben živeti v polnosti in sožitju.

Kljub barviti likovni polnosti učinkuje slikanica zračno, celo asketsko; samostoječe ilustracije in prostorska neomejenost optično skrijajo tekst – be-

sedilo tako še dodatno pridobi na svoji vrednosti, saj učinkuje skrajno pretehtano in izbrano.

Do potankosti izdelane filigranske ilustracije vabijo k podrobnemu opazovanju in odkrivanju prefinjenih detajlov, ki očarajo in začarajo. Sinergija, ki jo izgrajuje sinteza besede in slike pušča silovit estetski pečat in podarja nepozabno bralno doživetje.

Vsekakor slikanica, ki ne potrjuje predsodkov o priredbah; prav nasprotno, dodana naj bo k slikaniškim biserom, ki jih je vredno vedno znova poslušati in brati.

Kristina Picco

DVE OCENI ZA DVE CIKLAMI BENKE PULKO

Benka Pulko: *Dve ciklami* ali *Na svetu je dovolj prostora za vse*. Ilustr. Urška Stropnik Šonc, Založba Undara, 2009.

Sodobna slovenska mladinska književnost premore malo izstopajočih ustvarjalcev in del. Zgodba Benke Pulko v slikanici *Dve ciklami* nedvomno presega literarno povprečje.

Analizo zgodbe moramo začeti že s pomenljivim naslovom. Glavni del naslova (*Dve ciklami*) očitno poudarja dvojnost (ločenost, nasprotje, kontrast, različnost itd.) ob raznobarnih ciklamah. V dodatnem ali pojasnjevalnem delu naslova (*Na svetu je dovolj prostora za vse*) pa je videti pozitivni življenjski program, ki navaja k strpnosti in naklonjenemu sprejemanju drugih in drugačnih.

Kako se pleče zgodba? Avtorica pripoveduje kratko in gladko, brez odvečnega besedičenja, z usmerjenostjo v bistveno. Najprej izhodišče zgodbe. Osamljena gospa v majhnem stanovanju srednje ve-